

A VP változtatására van szükség!

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége az elmúlt évek során folyamatosan jelezte a Vidékfejlesztési Programmal kapcsolatos problémákat, és többször letette megoldási javaslatait a döntéshozók asztalára. A Vidékfejlesztési Program Monitoring Bizottságának ülésén szintén többször felvetette a MOSZ képviselője, hogy néhány ügyet alapvetően újra kellene gondolni. Máhr András, a MOSZ főtítkárhelyettese szerint továbbra is a beruházási támogatások helyzete a legnagyobb probléma.

A MOSZ vezetése egyetértett és ma is egyetért azzal a kormányzati törekvéssel, hogy a Vidékfejlesztési Program forrásainak nagyobb hányadát beruházásokra fordítsák. Ezt alátámasztja, hogy az agrárgazdaság modernizációja az utóbbi években lelassult, a beruházások színvonala a korábbihoz képest visszaesett. A versenyképesség egyik alapvető feltétele a korszerű technika, technológia alkalmazása.

Változó beruházási feltételek

Máhr András szerint a mára szinte tragikussá vált helyzet kialakulásához több tényező hozzájárult, de a legnagyobb gondot a beruházási támogatások kiírása és elbírálása között eltelt 18–24 hónap okozza, ami rendkívül hosszú idő. Ennyi idő alatt alapvetően megváltoztak a beruházások feltételei. Egyrészt 15–35 százalékkal megemelkedtek a költségek, másrészt a korábban kínálati piac keresletivé vált, elsősorban az építési beruházásoknál. Nem elhanyagolható a munkaerőpiac változása sem: egyre nehezebb megfelelő képzettségű munkavállalókat találni, beleértve a kivitelezőket is.

A beruházók nehéz helyzetbe kerültek, ugyanis el kell dönteniük, hogy ilyen körülmények között meg tudják-e valósítani a projekteket, vagy inkább lépjenek vissza a ter-

vezett beruházástól. Ahhoz, hogy erre a kérdésre minél többen pozitív választ adhassanak, alapvető változtatásra lenne szükség. A MOSZ ennek érdekében kezdeményezte a megítélt támogatások növelését, a közbeszerzési kötelezettség eltörlését, valamint a foglalkoztatás újr szabályozását. Különösen a mikro- és kisvállalkozások számára jelent megoldhatatlan feladatot a megemelkedett költségek fedezetének előteremtése.

Megvalósulatlan beruházások

A MOSZ kezdeményezése arról szól, hogy az irányító hatóság által is ismert és elfogadott többletköltségekkel – a pályázati felhívásban is megfogalmazott támogatásintenzitás változatlanul hagyása mellett – automatikusan emeljék meg a támogatások összegét. Erre ugyanis van fedezet, mivel jelentős számban adják vissza a korábbi nyertesek a támogatási határozatokat, és a kialakult helyzet miatt további pályázatok megvalósítása is kérdőjelessé vált. Ilyen intézkedésre az önkormányzati beruházások esetében már sor került, és az Európai Bizottság képviselői többször megerősítették, hogy ez járható út, hangsúlyozta Máhr András. A támogatási összeg emelése kétségtelenül az állam kisebb mértékű kockázatvállalásával,

a plusztámogatással ez együtt jár, de a főtítkárhelyettes szerint ez elhanyagolható mértékű. Ráadásul az Európai Unióban a magyar költségvetés adja a legkisebb társfinanszírozást, ami köztudottan 15 százalék.

A Vidékfejlesztési Programban a magyar közbeszerzési szabályok rendkívül alacsony, 40 millió forintos értékhatárt határoztak meg. Ennek következtében a beruházások jelentős hányadánál közbeszerzési kötelezettség mutatkozik, ami tovább rövidíti az egyébként is szűk, 24 hónapos megvalósítási határidőt.

További súlyos gond, hogy sokszor nincs is jelentkező a beruházások megvalósítására azokkal a feltételekkel, amelyeket a közbeszerzésekben előírnak. A megoldást a közbeszerzési szabályok alapvető újr gondolása jelentené. Át kell értékelni a foglalkoztatás kérdéskörét is, hangsúlyozta a főtítkárhelyettes. A pályázatok kiírásakor még pluszpontok jártak azért, ha valaki több ember foglalkoztatását vállalta. Az agrár-munkaerőpiac azonban nem kedvez ezeknek a többletvállalásoknak, sőt, a korszerű technika, technológia működtetéséhez új tudásra van szükség, és ezt az igényt a munkaerőpiac egyre kevésbé tudja kielégíteni.

Máhr András szerint a MOSZ javaslatainak van alapja, amit az élelmiszeripari beruházások támogatásának helyzete is jól példáz. Mint ismeretes, a mikro- és kisvállalkozások a Vidékfejlesztési Program keretében, míg a középvállalkozások a GINOP-ében pályázhatnak élelmiszeripari fejlesztésre. Nem is olyan régen jelent meg a hír, hogy a GINOP élelmiszeripari fejlesztésekre szánt forrásait a gyér érdeklődés miatt drasztikusan csökkentették. A napokban jelent meg az élelmiszer-

ipari kiírás újabb felhívása a Vidékfejlesztési Program keretében, a korábbiaknál jóval kedvezőbb feltételekkel, mert az előző felhívás feltételeivel nem sikerült lekötni a rendelkezésre álló forrásokat. Ugyanakkor a mezőgazdasági beruházások színvonalának növelése mind az országnak, mind az agrárgazdaságnak, de még a vidéknek is alapvető érdeke, jelentette ki a főtítkárhelyettes.

Sürgető feladatok

Jól láthatóan 2014-ig az volt jellemző, hogy a mezőgazdasági beruházások volumenindexe elérte vagy meghaladta a nemzetgazdasági átlagot. Azóta jelentős leszakadásnak lehetünk tanúi, és úgy tűnik, hogy ez a negatív folyamat ez év végére sem áll meg. A MOSZ azért sürgeti a Vidékfejlesztési Program beruházási pályázati feltételeinek a módosítását, hogy ez a negatív folyamat megforduljon. Az ágazatban a beruházások növekedést indukálnak, és a rendelkezésre álló forrásoknak minél előbb és teljes egészében az agrármodernizációt kellene szolgálniuk. Az is lendítené az agrárgazdaság helyzetén, ha intézkednének a Vidékfejlesztési Program kifizetéseinek felgyorsításáról, mondta végezetül Máhr András.

H. GY.